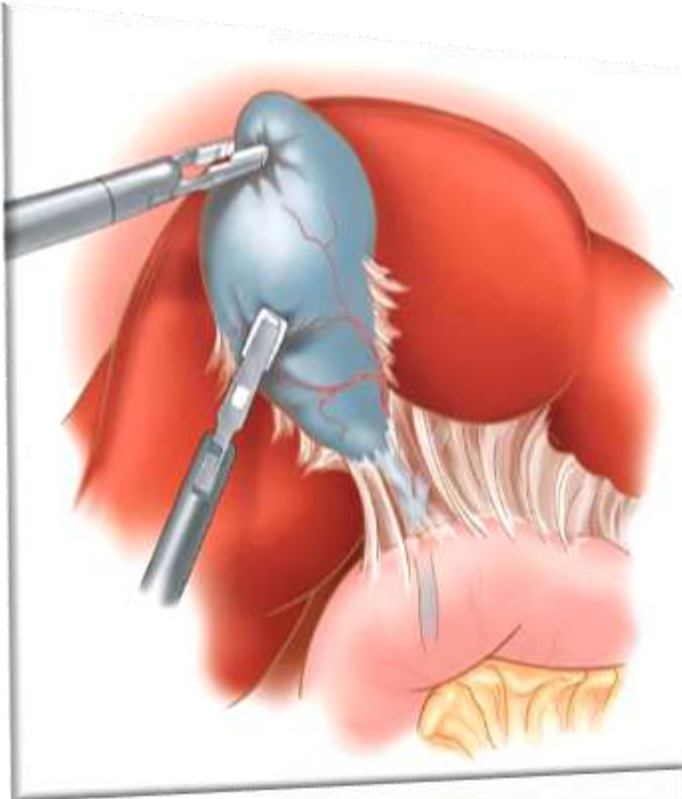

کله سیستکتومی و کیسه صفرا

در زمانی که عفونت یا مسدود شدن کیسه صفرا توسط سنگ در مجرای کیستیک بیمار و اختلال در هضم و جذب چربی ها به علت مختل شدن ترشح صفراوی به وجود می آید ، التهاب و عفونت کیسه فرا ایجاد می شود.

عوامل و نشانه ها:

- درد یا فشار شدید و مداوم در ناحیه سر دل
- انتشار درد بین دو کتف راست و مئانه
- شروع دردهای ناگهانی که در عرض ۳۰ دقیقه بعد از خوردن غذای چرب و خوردن مقدار زیادی غذا بعد از یک دوره گرسنگی طولانی ایجاد می شود .
- وجود حالت تهوع و سرگیجه
- آروغ زدن و عدم تحمل غذاهای چرب و سوء هاضمه

روش های تشخیص:

- سونوگرافی شکم و لگن
- آزمایشات کلینیکی و پاراکلینیکی

درمان:

بهترین راه درمان عمل جراحی به شیوه های زیر می باشد :

- عمل جراحی شکمی **Abdominal**
- عمل جراحی لاپاراسکوپیک **Laparoscopy**

برتری عمل جراحی لاپاراسکوپیک به شکمی بر این است که در بیشتر موارد بیمار چند ساعت بعد از عمل و دریافت آنتی بیوتیک های لازم می تواند به منزل برود و احتمال انتقال عفونت کاهش یافته و دوره درمان نیز کوتاه تر می شود.

داروهای مصرفی

معمولا بعد از عمل ، آنتی بیوتیک های خوراکی و مسکن داده می شود.

فعالیت های مجاز بعد از عمل و نوع رژیم غذایی بعد از عمل:

۱. **فعالیت :** به طور معمول می توانید فعالیت عادی خود را ۳-۵ روز پس از جراحی از سر بگیرید و حدود یک تا ۱۵ روز بعد از ترخیص می توانید سرکار بروید ، حداقل ۲-۳ ماه از برداشتن وزنه های سنگین و ورزش سخت خودداری کنید. بعد از عمل حدود ۴-۶ ماه مرتبا از شکم بند استفاده کنید. راه بروید.

۲. **مراقبت از زخم :** ۵ روز اول پس از جراحی پانسمان را تعویض کنید و پس از ۵ روز در صورت نبود ترشح نیازی به تعویض پانسمان نمی باشد

۳. **رژیم غذایی :** معمولا از ۲۴ ساعت بعد از عمل می توانید مایعات میل کنید (مایعات رقیق و کم حجم مثل آب میوه های شیرین صاف شده و رقیق و سوپ تهیه شده از گوشت تازه بدون چربی و صاف شده)
عدم مصرف غذاهای نفاخ و سنگین تا یک هفته
عدم مصرف تخم مرغ طبق دستور پزشک معالج ۱ الی ۳ ماه

عوارض عمل جراحی:

- عفونت زخم و عفونت داخل شکمی
- خونریزی و واکنش های حساسیتی به داروها
- وجود زخم و تب و التهاب و درد محل عمل
- در صورت وجود ترشحات چرگی و بد بو از محل ناحیه عمل باید به پزشک مراجعه کنید.

آموزش های خود مراقبتی:

- تعویض پانسمان در ۵ روز اول با نظر پزشک
- تمیز نگه داشتن زخم محل عمل بعد از ۵ روز و برداشتن پانسمان
- عدم انجام فعالیت هایی که شکم و زخم را تحت فشار قرار می دهند مثل (زور زدن و بلند کردن وزنه)
- در صورت صلاحدید پزشک ۲ تا ۳ روز بعد از جراحی دوش نگیرید.
- در روزهای ابتدایی از کشیدن کیسه یا لیف به زخم خودداری کنید.
- مصرف مسکن ، در چند روز اول جهت کاهش التهاب و تسکین درد
- در صورت بروز خونریزی شدید و تب به پزشک مراجعه کنید.
- رعایت یک رژیم غذایی منظم و سبک و کم چربی با فیبر بالا

سنگ کیسه صفرا:

سنگ کیسه صفرا (کوله لیتیاز) یعنی تشکیل سنگ در داخل کیسه صفرا می باشد کیسه صفرا عضوی در بخش تحتانی کبد است که صفرای ترشح شده از کبد در آن تجمع یافته وهنگام نیاز از طریق مجرای صفراوی مشترک (CBD) به روده باریک ریخته می شود.

علائم سنگ کیسه صفرا:

سنگ کیسه صفرا بسیاری از اوقات هیچ علامتی ندارد و به درمان نیز نیاز ندارد. سنگ کیسه صفرا علامت دار ممکن است

موجب کوله سیستیت مزمن شود. علائم بیماری به صورت کولیک صفراوی (درد مزمن به مدت ساعتها در ربع فوقانی راست شکم که به پشت و شانه راست انتشار دارد) گاه همراه با تهوع و استفراغ است. گاهی درد به دنبال مصرف غذای چرب میباشد. ممکن است بیماری سالها علائم سنگ کیسه صفرا را داشته باشد ولی وارد مرحله حاد نشود.

شیوع بیماری:

سنگ کیسه صفرا در این افراد بیشتر دیده می شود: خانم های میانسال (۵۰ - ۴۰ ساله) ، مصرف قرص های ضد حاملگی و استروژن، چاقی، کاهش وزن سریع، دیابت یا سیروز، رژیم غذایی پرچرب و کم فیبر، سابقه خانوادگی بیماری کیسه صفرا

روش تشخیص:

سونوگرافی و کولانژیوگرافی آندوسکوپیک پس رونده (MRCP) گاه در تشخیص مفید است.

درمان بیماری:

کلسیستکتومی (برداشتن کیسه صفرا) معمولاً درمان انتخابی سنگ کیسه صفرا علامت دار میباشد کلسیستکتومی با لاپاروسکوپ امروزه بهتر از کلسیستکتومی با جراحی باز است. البته سایر روشها مانند مصرف دارو برای حل کردن سنگهای صفراوی گاهی استفاده می شود که در برخی بیماران (به خصوص سنگهای کوچک کلسترولی) مؤثر می باشد. در این بیماران همچنین رژیم کم چربی و مسکن تجویز می شود.

- از درمانهای جدید سنگ کیسه صفرا در موارد غیر حاد تزریق مواد حلال از طریق پوست به کیسه صفرا
- شکستن سنگها به کمک شوک امواج ارسالی از خارج از بدن (E.S.W) است.
- در کوله سیستیت حاد درمان انتخابی جراحی فوری است.

تهیه و تنظیم : واحد ارتقای سلامت و آموزش به بیمار بیمارستان قائم (عج)